

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

11 декември 2008 година *

По дело C-334/07 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда, подадена на 17 юли 2007 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явява г-н К. Gross,
в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

жалбоподател,

като другата страна в производството е

Freistaat Sachsen, за която се явява адв. Th. Lübbig, Rechtsanwalt,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

* Език на производството: немски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н С. W. A. Timmermans, председател на състав, г-н J.-С. Bonichot (докладчик), г-н J. Makarczyk, г-н P. Kūris и г-н L. Bay Larsen, съдии,

генерален адвокат: г-н D. Ruiz-Jarabo Colomer,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Със своята жалба Комисията на Европейските общности иска от Съда да отмени Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 3 май 2007 г. по дело Freistaat Sachsen/Комисия (T-357/02, Recueil, стр. II-1261, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което Първоинстанционният съд

отменя частично Решение 2003/226/ЕО на Комисията от 24 септември 2002 година относно схемата за помощи, предвидена от Германия — „Програма в полза на малките и средни предприятия — Подобряване на производителността на предприятията в Саксония“ — Подпрограми 1 (*Направляване и консултиране*), 4 (Участие в панаири и изложения), 5 (Сътрудничество) и 7 (Насърчаване на дизайна) (ОВ L 91, 2003 г., стр. 13, наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

- 2 Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [88] от Договора за ЕО (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) определя процедурите, които се прилагат, когато Комисията упражнява предоставеното ѝ по член 88 ЕО правомощие да се произнеса относно съвместимостта на държавните помощи с общия пазар.
- 3 Настоящото обжалване се отнася по-специално до следните разпоредби на този регламент:

— член 1, буква е), който определя „неправомерна помощ“ [Другаде в текста: „незаконосъобразна помощ“] като „нова помощ, която е въведена в действие в нарушение на член [88], параграф 3 от Договора“,

— член 1, буква з), който съдържа следното определение:

„заинтересована страна“ означава всяка държава членка или всяко лице, предприятие или обединение от предприятия, чиито интереси биха могли да бъдат засегнати от предоставянето на помощ, по-специално получателят на помощта, конкуриращите се предприятия и търговските обединения.“

— член 2, параграф 2, който гласи:

„В уведомлението си съответната държава членка предоставя цялата необходима информация, за да се даде възможност на Комисията да вземе решение съгласно членове 4 и 7 (наричано по-долу „пълно уведомление“).“

— член 4, параграф 1, в който се посочва:

„Комисията разглежда уведомлението веднага след получаването му. Без да се засяга член 8, Комисията взема решение съгласно параграфи 2 [решение, съгласно което мярката, за която е направено уведомление, не представлява помощ], 3 [решение, което не повдига възражения] или 4 [решение за започване на официална процедура по разследване].“

— член 4, параграф 5, който предвижда:

„Решенията, упоменати в параграфи 2, 3 и 4, се вземат в рамките на два месеца. Сроктът започва да тече от деня, следващ получаването на пълно уведомление. Уведомлението се счита за пълно, ако в рамките на два месеца от получаването му или от получаването на всяка допълнителна поискана информация Комисията не изисква допълнителна информация. [...]“

— член 4, параграф 6, чийто текст гласи следното:

„Когато Комисията не е взела решение в съответствие с параграф 2, 3 или 4 в рамките на срока, определен в параграф 5, помощта се счита за разрешена от Комисията. Съответната държава членка може тогава да изпълни въпросните мерки, след като предварително уведоми Комисията за това, освен в случай че Комисията вземе решение в съответствие с настоящия член в рамките на срок от 15 работни дни след получаване на уведомлението.“

4 В областта на помощите за малки и средни предприятия Регламент (ЕО) № 994/98 на Съвета от 7 май 1998 година по прилагането на членове [87] и [88] от Договора за създаване на Европейската общност към някои категории хоризонтална държавна помощ (ОВ L 142, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 31), в член 1, параграф 1, буква а), подточка i) от него, предоставя на Комисията правомощието да обявява в съответствие с член 87 ЕО, че при определени условия помощите за малки и средни предприятия са съвместими с общия пазар и за тях предвиденото в член 88, параграф 3 ЕО уведомление не е задължително.

5 Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 година за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на държавните помощи за малките и средните предприятия (ОВ L 10, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 98) определя критериите, на които трябва да отговарят индивидуалните помощи и схемите за помощи в полза на малките и средни предприятия, за да са съвместими с общия

пазар по смисъла на член 87, параграф 3 ЕО, и освобождава онези от тях, които отговарят на тези критерии, от задължението за уведомление по член 88, параграф 3 ЕО.

- 6 Съгласно член 10 този регламент е влязъл в сила на 2 февруари 2001 г., или на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*.

- 7 Последното изречение на съображение 4 от този регламент уточнява, че „[н]асоките на държавната помощ за малките и средните предприятия (ОВ С 213, 1996 г., стр. 4) следва да се отменят от датата на влизане в сила на настоящия регламент, тъй като тяхното съдържание се заменя с настоящия регламент“.

Обстоятелства, предхождащи спора

- 8 В рамките на програмата на Министерство на икономиката и труда на провинция Саксония, насочена към подобряване на производителността на малките и средни предприятия, упражняващи дейност на територията на тази провинция, последната предоставя на лицата, упражняващи свободна професия, както и на малките и средни предприятия със седалище или място на стопанска дейност на нейна територия, неподлежащи на възстановяване субсидии за проекти, благоприятстващи развитието на икономиката. Тези субсидии са предвидени в схема за помощи, за която Комисията е била уведомена за първи път през 1992 г., която е разрешена от последната и е била продължавана нееднократно след получаване на ново разрешение. Тези помощи целят увеличаването на производствените възможности и на конкурентоспособността на малките и средните предприятия.

- 9 С писмо от 29 декември 2000 г., получено в Комисията на 3 януари 2001 г., Федерална република Германия изпраща уведомление за нова редакция на тази схема за помощи (наричано по-нататък „първоначалното уведомление“).
- 10 На 12 януари 2001 г. Комисията приема Регламент № 70/2001, който влиза в сила на 2 февруари същата година.
- 11 През декември 2001 г. Комисията открива официална процедура по разследване по отношение на една част от мерките, предвидени със схемата за помощи, за която е направено уведомление, а именно мерките, предвидени в подпрограми „*Направляване и консултиране*“, „Участие в панаири и изложения“, „Сътрудничество“ и „Насърчаване на дизайна“ (наричани по-нататък общо „разглежданите четири подпрограми“). За сметка на това Комисията приема, че останалите включени в уведомлението мерки не повдигат възражения.
- 12 След проведеното от нея разследване Комисията приема спорното решение, с което приема, на първо място, че предвидените в разглежданите четири подпрограми мерки представляват държавни помощи. На второ място, Комисията уточнява, че за да се приемат за съвместими с общия пазар, тези помощи трябва да попадат в приложното поле на Регламент № 70/2001 и да са съобразени с определените в него прагове на интензитет, с изключение на помощите за функциониране, предвидени в подпрограма „Сътрудничество“, които тя приема за несъвместими с общия пазар.

Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното съдебно решение

13 С обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд уважава искането на Freistaat Sachsen за отмяна на няколко разпоредби на спорното решение, а именно:

- член 2, втора алинея, според който помощите, които излизат извън приложното поле на Регламент № 70/2001 и надвишават стойностите на интензитет на помощта, определени в същия регламент, са несъвместими с общия пазар,

- член 3, според който предвидените в подпрограмата „Сътрудничество“ помощи за функциониране са несъвместими с общия пазар, както и

- член 4, според който на Федерална република Германия се разрешава да изпълнява разглежданите четири подпрограми единствено след като ги приведе в съответствие с това решение.

14 Първоинстанционният съд приема, че като е разгледала съвместимостта на въпросните помощи с оглед на Регламент № 70/2001, макар този текст да не е бил в сила към момента на получаването от Комисията на уведомлението за тези помощи, последната е приложила с обратно действие създадените с този регламент нови правила по отношение на малките и средни предприятия.

- 15 Първоинстанционният съд се основава главно на правните последици от уведомяването в рамките на процедурата по разглеждане на проекти за държавни помощи. Първоинстанционният съд по-специално отбелязва, че член 4 от Регламент № 659/1999 предвижда в параграф 1, че Комисията разглежда уведомлението веднага след получаването му, а в параграф 5 — че предоставеният ѝ двумесечен срок за предварително разглеждане на това уведомление започва да тече от деня, следващ получаването му.
- 16 От това Първоинстанционният съд прави извод, че проверката на съвместимостта на проект за помощ с общия пазар по принцип трябва да се извършва единствено въз основа на действащите норми към момента на получаване от Комисията на уведомлението за тази помощ. Първоинстанционният съд уточнява, че това решение се обосновава от изискванията за прозрачност и за предвидимост, доколкото позволява да не се допусне Комисията да определя едностранно приложимия правен режим за помощите, които трябва да разгледа.
- 17 Освен това Първоинстанционният съд приема, че тези съображения се подкрепят от съдебната практика. В това отношение той се позовава на Решение от 24 септември 2002 г. по дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия (C-74/00 P и C-75/00 P, Recueil, стр. I-7869) относно прилагането във времето на последователно приети от Комисията решения във връзка с предоставянето на държавни помощи за стоманодобива в някои изчерпателно изброени случаи, наричани общо „кодекси на помощите за стоманодобивната промишленост“. В това решение Съдът е постановил, че прилагането на правилата на кодекса на помощите за стоманодобивната промишленост, които са в сила към момента на вземане на решение от Комисията, по отношение на помощи, изплатени при действието на по-ранен кодекс, съставлява прилагане с обратно действие на по-късния кодекс.
- 18 На следващо място Първоинстанционният съд преценява, че както от формулировката, така и от предназначението на Регламент № 70/2001, а и от изискванията, произтичащи от спазването на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на правната сигурност, личи, че регламентът не следва да се прилага с обратно действие.

19 Освен това според Първоинстанционния съд обстоятелството, че към момента на първоначалното уведомление Федерална република Германия евентуално е знаела за предстоящото изменение на критериите за разглеждане на помощите, за които това уведомление е направено, не позволява да се обоснове прилагането на Регламент № 70/2001.

20 На последно място, Първоинстанционният съд се позовава на Известие на Комисията за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ (ОВ С 119, 2002 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 45), според което последната е решила да преценява съвместимостта на тези помощи с общия пазар с оглед на нормите, които са в сила към момента на тяхното предоставяне. Първоинстанционният съд смята, че ако проектите за помощи, за които е направено уведомление, трябва от своя страна да бъдат преценявани с оглед на действащите норми към момента на приемане на решението на Комисията по отношение на тях, това би насърчило държавите членки да не спазват процедурните си задължения, когато възнамеряват да предоставят помощ, ако съществува вероятност приложимата за нея правна уредба да бъде изменена, за да стане по-строга.

Искания на страните

21 С жалбата си Комисията иска от Съда да отмени обжалваното съдебно решение, да се произнесе окончателно по съществуването на спора, като отхвърли жалбата за отмяна на Freistaat Sachsen, и да осъди последната да заплати съдебните разноски пред двете инстанции.

22 Freistaat Sachsen иска да се отхвърли жалбата на Комисията и същата да се осъди да заплати съдебните разноски за производството по обжалване.

По жалбата

- 23 Комисията изтъква две правни основания в подкрепа на жалбата си. Тя поддържа, като основно твърдение, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че Комисията е разгледала неправилно проекта на схема за помощи, за който е направено уведомление от страна на Федерална република Германия, с оглед на Регламент № 70/2001, доколкото този текст не е бил в сила към момента на получаване на първоначалното уведомление, и — при условията на евентуалност — като е постановил, че това уведомление следва да се счита за пълно.

По първото правно основание

Доводи на страните

- 24 С първото си правно основание Комисията твърди, че Първоинстанционният съд е нарушил член 88, параграфи 2 и 3 ЕО, член 249, параграф 2 ЕО и член 254, параграф 2, второ изречение ЕО, член 3 и сл. от Регламент № 659/1999, както и член 10, параграф 1 от Регламент № 70/2001, като е постановил, че прилагането на последния текст по отношение на проект на схема за помощи, за който е направено уведомление преди влизането в сила на посочения текст, противоречи на принципа на забрана на обратното действие и следователно води до незаконосъобразност на спорното решение.
- 25 Комисията счита, че прилагането на Регламент № 70/2001 по отношение на разглежданата схема за помощи изобщо няма характер на обратен ефект, а е съобразено с принципа на незабавно прилагане, според който нормите на общностното право се прилагат от момента на влизането им в сила спрямо висящи и продължаващи във времето положения.

- 26 Според Комисията Първоинстанционният съд е възприел юридически неправилна позиция, като е постановил, че уведомлението за проект за държавни помощи създава правно положение, от което произтича, че трябва да се приложат действащите норми към момента, в който е направено уведомлението.
- 27 Всъщност Комисията счита, че това уведомление има само процедурни последици. Тя добавя, че проверката, която следва да извърши, не се отнася до това уведомление като такова, а до помощта, за която е направено, и трябва да бъде осъществена не само с оглед на информацията, предоставена в рамките на посоченото уведомление, но и с оглед на актуалните фактически обстоятелства и на действащите норми към момента на приемането на нейното решение. Тя се позовава в това отношение на член 3, член 4, параграфи 2—4 и 6, член 5, параграф 1, член 6 и член 7, параграфи 2—4 от Регламент № 659/1999.
- 28 Комисията твърди също, че уведомяването за проект за държавни помощи представлява задължение, наложено на държавите членки от Договора, и не създава права.
- 29 Тя уточнява, че предвиденото в член 4, параграф 1 от Регламент № 659/1999 незабавно разглеждане на уведомлението не изключва възможността Комисията да изиска допълнителна информация от съответната държава членка в приложението на член 5 от този регламент.
- 30 Комисията поддържа, че двумесечният срок, който съгласно член 4, параграф 5 от Регламент № 659/1999 започва да тече от получаването на уведомлението и при изтичането на който помощта се счита за разрешена по право в съответствие с член 4, параграф 6 от същия регламент, представлява обикновен процедурен срок. Комисията твърди, че в съответствие с член 4, параграф 6, второ изречение

от този регламент тя при всички случаи е оправомощена да вземе решение при изтичането на този срок и при необходимост да открие официална процедура по разследване.

31 Освен това Комисията подчертава, че Федерална република Германия е знаела за проекта, довел до приемането на Регламент № 70/2001, по-специално поради обстоятелството, че е участвала в работата по този проект.

32 Тя счита, че посоченото по-горе Решение по дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия не е релевантно за настоящото дело, тъй като се отнася до незаконосъобразни помощи и възприетото от Съда решение по това дело освен това се обосновава от специалния характер на кодексите на помощите за стоманодобивната промишленост.

33 Комисията оспорва и анализа на Първоинстанционния съд, според който обстоятелството, че Регламент № 70/2001 дава възможност на държавите членки сами да проверят наличието на задължение за уведомяване, показва, че този акт не следва да се прилага за предходни уведомления. В това отношение тя подчертава, че в случая след влизането в сила на посочения регламент Федерална република Германия е можела да провери дали мерките, за които е направила уведомление, са били освободени от задължението за уведомяване и при необходимост да оттегли уведомлението си в съответствие с член 8 от Регламент № 659/1999. Комисията добавя, че от съображение 4 от Регламент № 70/2001 произтича, че държавите членки могат да направят уведомление за помощите, които влизат в приложното поле на този регламент. Тя поддържа също, че посоченият регламент допуска запазването на уведомленията, съществуващи към момента на влизането му в сила.

34 На следващо място Комисията твърди, че пояснението, съдържащо се в съображение 4, второ изречение от Регламент № 70/2001, според което схемите, за които е направено уведомление, се разглеждат от Комисията „по-специално“ с оглед на критериите, посочени в този регламент, не може да се тълкува като допускащо прилагането на Насоките на Общността за държавната

помощ за малките и средните предприятия, приети през 1996 г., тъй като те са отменени от посочения регламент, както пояснява изрично това съображение.

- 35 На последно място, според Комисията направеният от Първоинстанционния съд паралел между проекта на схема за помощи, за който е направено уведомление, и незаконосъобразните помощи е ирелевантен. В това отношение тя твърди, че Известието на Комисията за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ, на което се позовава Първоинстанционният съд, във всички случаи не би било приложимо, ако помощите, за които Федерална република Германия е направила уведомление, са били незаконосъобразни. Всъщност това известие се отнасяло само за прилагането на директиви или сходни актове, като параграф 4 от него впрочем предвижда, че то „не накърнява тълкуването на регламентите на Съвета и на Комисията в областта на държавната помощ“.
- 36 Freistaat Sachsen поддържа, че Първоинстанционният съд не е допуснал грешка при прилагането на правото, като е постановил, че прилагането на Регламент № 70/2001 по отношение на проект на схема за помощи, за която е направено уведомление преди влизането му в сила, представлява прилагане с обратно действие на този регламент, което може да доведе до незаконосъобразност на спорното решение.
- 37 Freistaat Sachsen счита, че уведомяването за проект за помощ не представлява само обикновено задължение за държавите членки, а че този акт води и до възникването на особени задължения за Комисията и че поставя началото на срок, чието изтичане поражда важни правни последици за страните в производството.
- 38 Според Freistaat Sachsen правната сигурност по принцип не допуска прилагането с обратна сила на общностните актове, които не съдържат изрична разпоредба в този смисъл.

- 39 Freistaat Sachsen приема, че приетото от Съда разрешение в посоченото по-горе дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия по отношение на незаконосъобразните помощи трябва да се прилага за помощите, за които е направено уведомление.
- 40 Freistaat Sachsen счита, че уведомяването за проект за помощ от страна на държава членка обосновава оправданите правни очаквания на последната, че критериите за разглеждане ще бъдат тези, които са в сила към момента на това уведомяване. Freistaat Sachsen обаче отграничава положението, при което влязлата в сила след уведомяването за проекта за помощ норма е по-благоприятна за разглежданата държава членка от действащата към момента на уведомяването.
- 41 На следващо място Freistaat Sachsen счита, че след като според Комисията незаконосъобразните помощи трябва да се преценяват с оглед на действащите разпоредби към момента на предоставянето им, следва да се прилага и действащото право към момента, в който „се раждат“ помощите, за които е направено надлежно уведомление, тоест при уведомяването за тях, за да не се поставят в по-неблагоприятно положение държавите членки, които спазват процедурните си задължения.
- 42 При условията на евентуалност Freistaat Sachsen поддържа, ако първото правно основание на Комисията бъде прието за основателно, че спорното решение при всички случаи следва да се отмени, тъй като Комисията реално не е упражнила своето право на преценка. В това отношение последната не взела предвид особеностите на провинция Саксония и схемата за помощи, за която е направено уведомление, когато е приложила Регламент № 70/2001.

Съображения на Съда

- 43 В съответствие с трайната съдебна практика новата норма по принцип се прилага незабавно спрямо бъдещите последици на положение, създадено при действието на предходната норма (в този смисъл вж. по-специално Решение от 14 април 1970 г. по дело Brock, 68/69, Recueil, стр. 171, точка 7 и Решение от 10 юли 1986 г. по дело Licata/CES, 270/84, Recueil, стр. 2305, точка 31). Освен това Съдът е постановил, че принципът за защита на оправданите правни очаквания не може да се разшири дотолкова, че да препятства изобщо прилагането на новата норма спрямо бъдещите последици на положения, създадени при действието на предходната норма (вж. по-специално Решение от 14 януари 1987 г. по дело Германия/Комисия, 278/84, Recueil, стр. 1, точка 36, и Решение от 20 септември 1988 г. по дело Испания/Комисия, 203/86, Recueil, стр. 4563, точка 19).
- 44 За сметка на това общностните материалноправни норми трябва да се тълкуват като отнасящи се до заварени при влизането им в сила положения само доколкото от тяхната формулировка, предназначение или систематика ясно произтича, че трябва да им бъде вменено именно такава правно действие (вж. по-специално Решение от 29 януари 2002 г. по дело Pokrzepowicz-Meyer, C-162/00, Recueil, стр. I-1049, точка 49).
- 45 Предвиденото в член 88, параграф 3 ЕО уведомяване за проектите за държавни помощи представлява основен елемент от общностната система за контрол на тези помощи и предприятията, техни бенефициери, не могат да се позовават на оправдани правни очаквания относно правомерността им, ако те не са били предоставени при спазване на тази процедура (Решение от 20 март 1997 г. по дело Alcan Deutschland, C-24/95, Recueil, стр. I-1591, точка 25 и Решение от 22 април 2008 г. по дело Комисия/Salzgitter, C-408/04 P, все още непубликувано в Сборника, точка 104).

- 46 В съответствие с член 88, параграф 3, последно изречение ЕО държавата членка, която възнамерява да отпусне помощ, не може да приведе в действие проектираните мерки, преди тази процедура да е приключила с окончателно решение на Комисията.
- 47 Забраната, предвидена с тази разпоредба, цели да гарантира, че последниците от една помощ няма да настъпят, преди Комисията да е имала разумен срок, за да разгледа проекта в подробности, и ако е необходимо, да започне процедурата по параграф 2 от същия член (Решение от 14 февруари 1990 г. по дело Франция/Комисия, известно като „Boussas Saint-Frères“, C-301/87, Recueil, стр. I-307, точка 17, както и Решение от 12 февруари 2008 г. по дело CELF и Ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, все още непубликувано в Сборника, точка 36).
- 48 По този начин член 88, параграф 3 ЕО въвежда превантивен контрол на проектите за нови помощи (Решение от 11 декември 1973 г. по дело Lorenz, 120/73, Recueil, стр. 1471, точка 2, както и Решение по дело CELF и Ministre de la Culture et de la Communication, посочено по-горе, точка 37).
- 49 В рамките на този контрол член 4, параграф 1 от Регламент № 659/1999, който предвижда, че Комисията разглежда уведомлението „веднага след получаването му“, просто установява едно особено задължение за полагане на грижа от тази институция и следователно не представлява правило за прилагане *ratione temporis* на критериите за преценка на съвместимостта с общия пазар на проектите за помощи, за които е направено уведомление. Такова правило не може да се изведе и от член 4, параграф 5, второ изречение от същия регламент, който предвижда, че двумесечният срок, в който Комисията извършва предварително разглеждане на уведомлението, започва да тече от деня, следващ получаването на пълно уведомление.

- 50 За сметка на това въпросът дали определена помощ представлява държавна помощ по смисъла на Договора трябва да се разреши въз основа на обективни дадености, които се преценяват към момента, в който Комисията приема своето решение (вж. в този смисъл Решение от 22 юни 2006 г. по дело Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, Recueil, стр. I-5479, точка 137, както и Решение от 1 юли 2008 г. по дело Chronopost и La Poste/UFEX и др., C-341/06 P и C-342/06 P, все още непубликувано в Сборника, точка 95). Следователно контролът на общностния съд се отнася до преценката на положението, направена от Комисията към този момент (Решение по дело Chronopost и La Poste/UFEX и др., посочено по-горе, точка 144).
- 51 Следва също да се подчертае, че нормите, принципите и критериите за преценка на съвместимостта на държавните помощи, които са в сила към момента на приемане на решението на Комисията, по принцип могат да се считат за приспособени към конкурентната среда.
- 52 От гореизложеното следва, че макар уведомяването за проектите за помощи да е основно изискване за осъществяването на контрол спрямо тях, то все пак е само процедурно задължение, чиято цел е да даде възможност на Комисията да осигури както превантивен, така и ефективен контрол по отношение на помощите, които държавите членки възнамеряват да предоставят на предприятията. Ето защо с уведомяването не може да се определи приложимият правен режим за помощите, които са негов предмет.
- 53 Следователно уведомяването от държава членка за предвидена помощ или схема за помощи не създава окончателно установено правно положение, което би изисквало Комисията да се произнесе по отношение на съвместимостта им с общия пазар като приложи действащите норми към момента на уведомяване. Напротив, Комисията трябва да приложи нормите в сила към момента на нейното произнасяне — единствените норми, спрямо които трябва да се преценява законосъобразността на нейното решение по този въпрос.

- 54 Обратно на твърдението на Freistaat Sachsen, това разрешение не е от естество да насърчи държавите членки да предоставят незабавно предвидените от тях помощи, без да уведомят за тях, за да се ползват от действащия правен режим към момента на това предоставяне. Всъщност дори ако се допусне, че съвместимостта на незаконосъобразната помощ с общия пазар се преценява във всички случаи към момента на нейното изплащане, държавите членки трудно биха могли да предположат в детайли промените в правната уредба. Освен това отпускането на незаконосъобразна помощ може да породи за предоставилата я държава членка задължение да я възстанови, както и да поправи вредите, произтичащи от незаконосъобразния характер на тази помощ (вж. в този смисъл по-специално Решение по дело CELF и *Ministre de la Culture et de la Communication*, посочено по-горе, точка 55)
- 55 Необходимо е все пак да се посочи, както следва от член 88, параграф 2 ЕО и от член 1, буква з) от Регламент № 659/1999, че когато реши да открие официална процедура по разследване по повод на проект за помощ, Комисията трябва да даде възможност на заинтересованите лица, сред които попада съответното предприятие или предприятия, да представи коментар. Това правило има характер на материалноправно изискване.
- 56 Следователно ако правният режим, при действието на който държава членка е извършила уведомление за предвидена помощ, бъде изменен, преди Комисията да приеме своето решение, за да се произнесе надлежно, въз основа на новите норми последната е длъжна да поиска заинтересованите лица да изразят своята позиция относно съвместимостта на тази помощ с новите норми. Това не е така само ако новият правен режим не съдържа съществено изменение по отношение на действалия преди това (вж. в този смисъл Решение от 8 май 2008 г. по дело *Ferriere Nord SpA/Комисия*, C-49/05 P, точки 68—71).
- 57 В случая е безспорно, първо, че Комисията е била уведомена за предвидената схема за помощи преди влизането в сила на Регламент № 70/2001, второ, че към момента на влизането в сила на последния Комисията все още не се е била произнесла, и трето, че този регламент е бил в сила към момента на приемането на спорното решение.

58 От преписката е видно също, че Комисията е поискала заинтересованите страни да вземат отношение относно прилагането на посочения регламент за схемата за помощи, за която е направено уведомление.

59 От всичко изложено дотук следва, че като е постановил, че спорното решение нарушава принципа на забрана на обратно действие, Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагането на правото в своето решение. Поради това първото правно основание на Комисията е основателно. Ето защо обжалваното съдебно решение трябва да се отмени, без да е необходимо да се разглежда второто правно основание.

По връщането на делото за ново разглеждане от Първоинстанционния съд

60 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда, ако жалбата е основателна, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Първоинстанционния съд за постановяване на решение.

61 В случая, тъй като правното основание, изведено от характера на обратно действие на прилагането на Регламент № 70/2001 по отношение на спорното решение, е неоснователно, следва да се направи произнасяне по четвъртото и по петото правно основание, на които се позовава Freistaat Sachsen пред Първоинстанционния съд, изведени, от една страна, от това, че Комисията не упражнила своето право на преценка при изследване на разглежданите помощи, поради което не изпълнила и произтичащото от това задължение за мотивиране, и от друга страна, от това, че Комисията не доказала наличието на реално или потенциално нарушаване на конкуренцията от разглежданата схема за помощи, поради което не изпълнила и произтичащото от това задължение за мотивиране.

- 62 Отговорът, който следва да се даде на тези правни основания, предполага преценката на сложна фактическа обстановка въз основа на обстоятелства, които не са били разгледани от Първоинстанционния съд. Пред Съда Freistaat Sachsen, без да прави допълнителни уточнения, се ограничава до твърдението, че спорното решение трябва да бъде отменено поради неупражняване от страна на Комисията на правото ѝ на преценка, тъй като при прилагането на Регламент № 70/2001 последната не взела предвид нито особеностите на провинция Саксония, нито тези на проекта на схема за помощи, за който е била уведомена.
- 63 От това следва, че фазата на производството по спора не позволява Съдът да постанови решение по същество, поради което делото следва да се върне на Първоинстанционния съд, за да може същият да се произнесе по тези две правни основания.

По съдебните разноски

- 64 Тъй като делото е върнато за ново разглеждане от Първоинстанционния съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, направени в настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Отменя Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 3 май 2007 г. по дело Freistaat Sachsen/Комисия (T-357/02).**

- 2) **Връща делото за ново разглеждане от Първоинстанционния съд на Европейските общности.**

- 3) **Съдът не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи